

Zasady projektowania konstrukcji kompozytowych

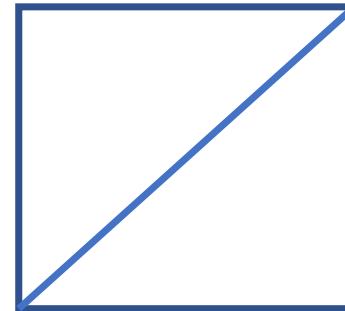
Projektowanie kompozytu: ogólne zasady doboru warstw

Kratownice:

Mechanizm ✘

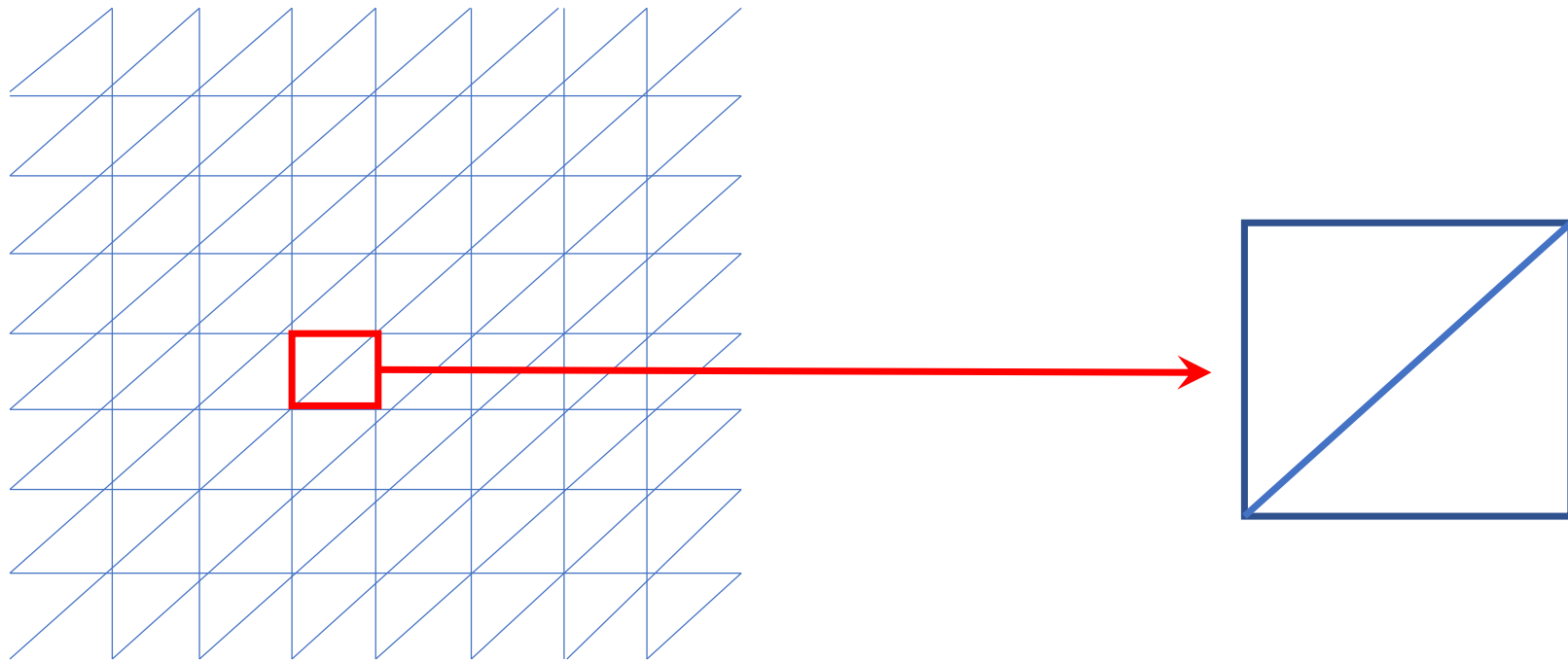
Sztywna konstrukcja ✔

Wniosek: Projektując układ warstw warto zadbać o to, żeby zbrojenie było co najmniej w 3 kierunkach.

Projektowanie kompozytu: ogólne zasady doboru warstw

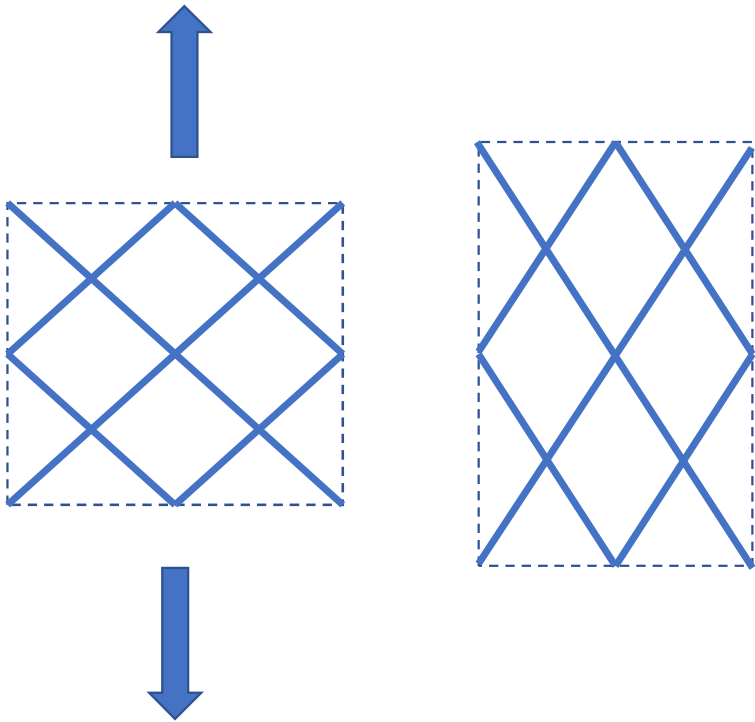
Na przykład układ warstw $[0^\circ/45^\circ/90^\circ]$

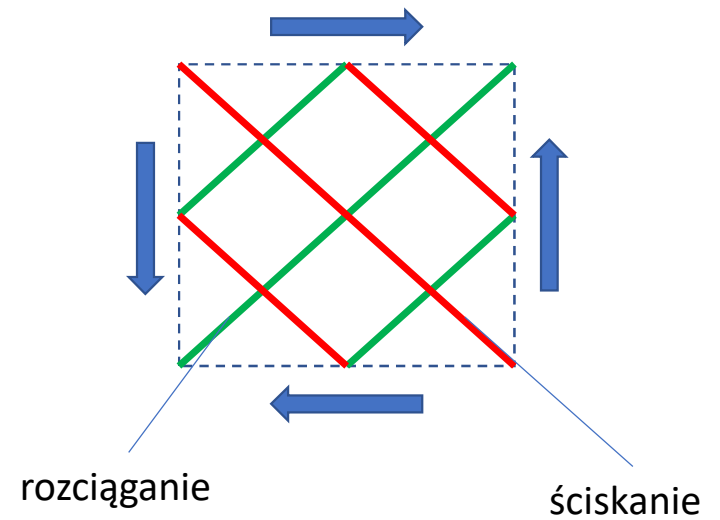
Projektowanie kompozytu: ogólne zasady doboru warstw

Praca warstw 45°

- Na rozciąganie/ściskanie ❌

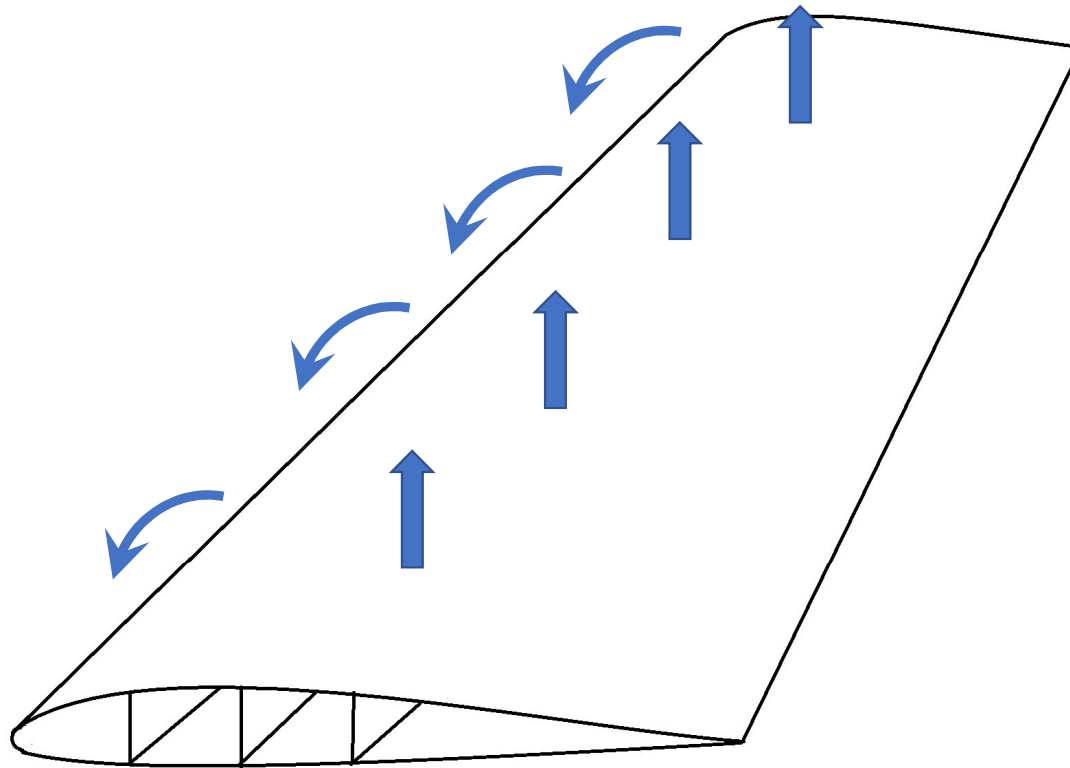

- Na ścinanie ✓

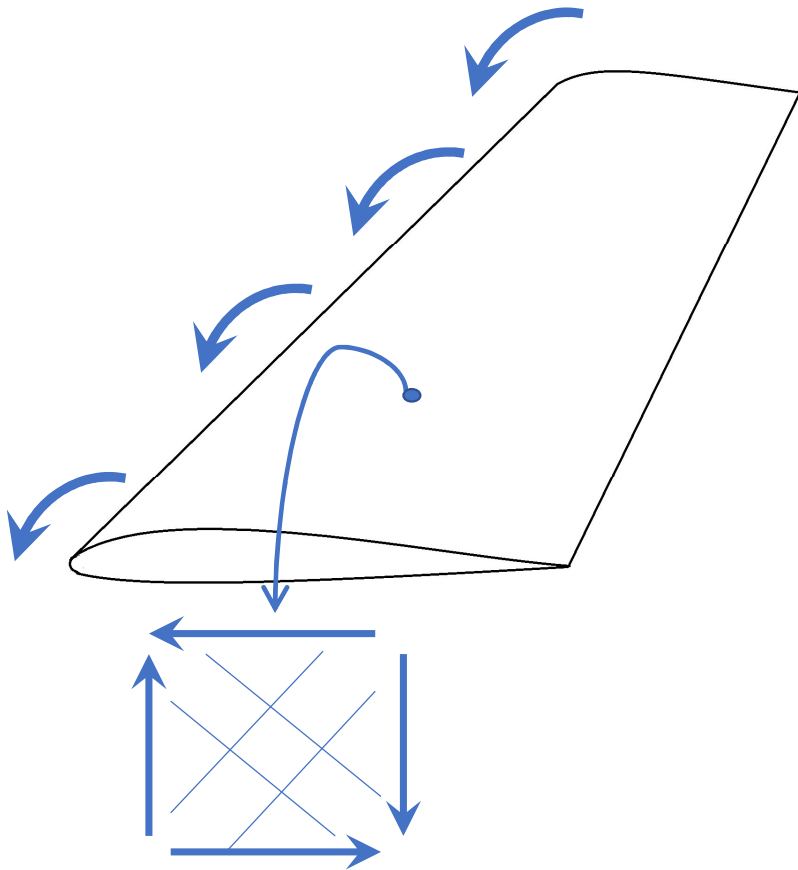
Skrzydło – konstrukcja skorupowa

- Pokrycie skrzydła przenosi moment skręcający i zginający.
- Ścianki przenoszą siłę tnącą.

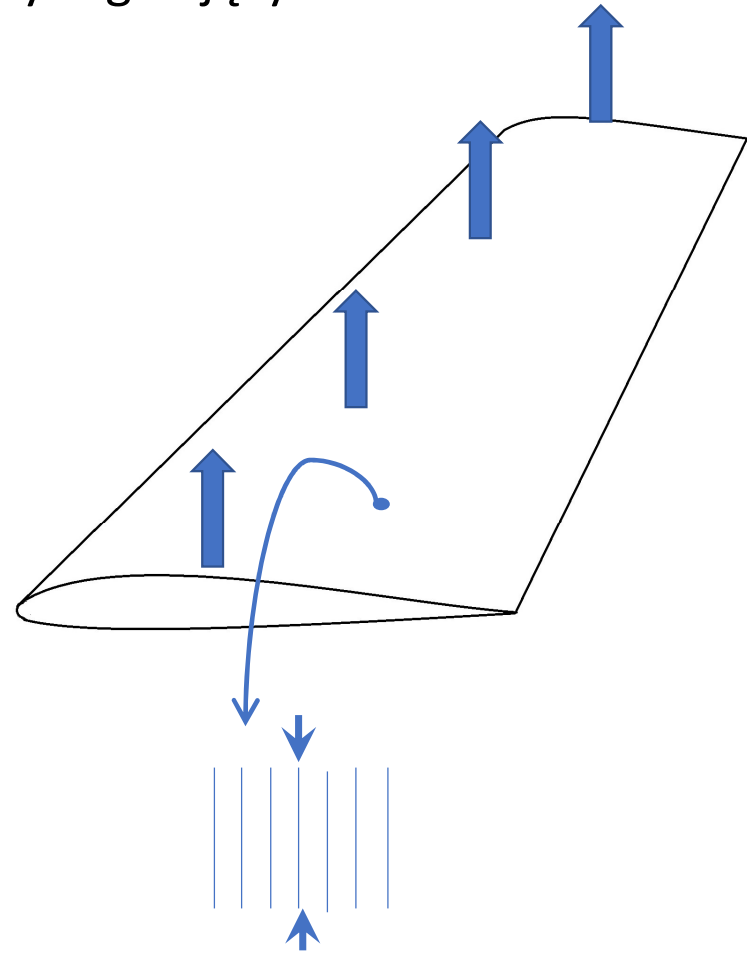

Skrzydło – konstrukcja skorupowa

- Pokrycie skrzydła przenosi moment skręcający i zginający.

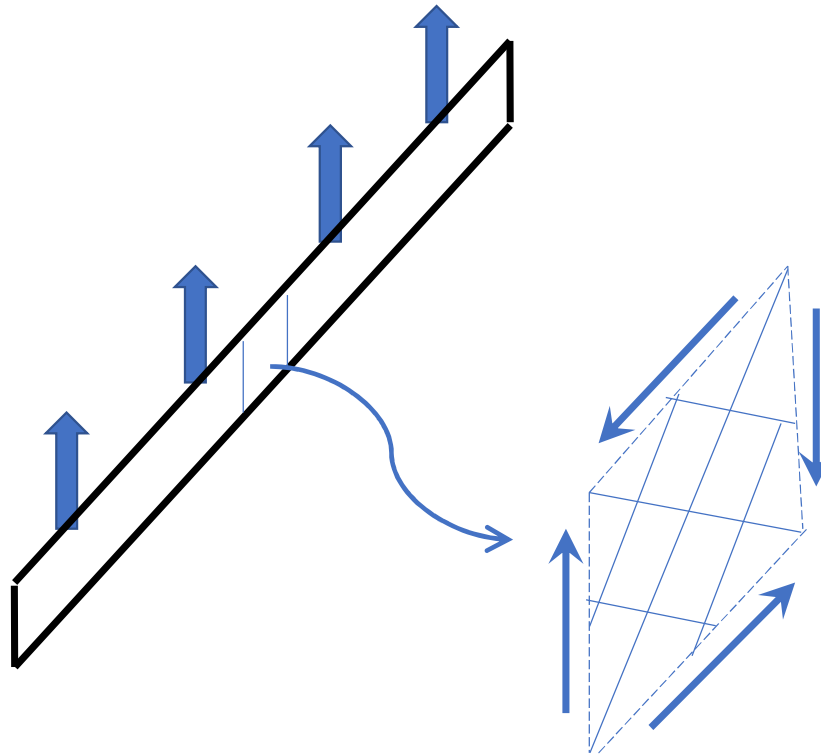
Konieczne są warstwy o zbrojeniu $\pm 45^\circ$

Konieczne są warstwy o zbrojeniu 0°

Skrzydło – konstrukcja skorupowa

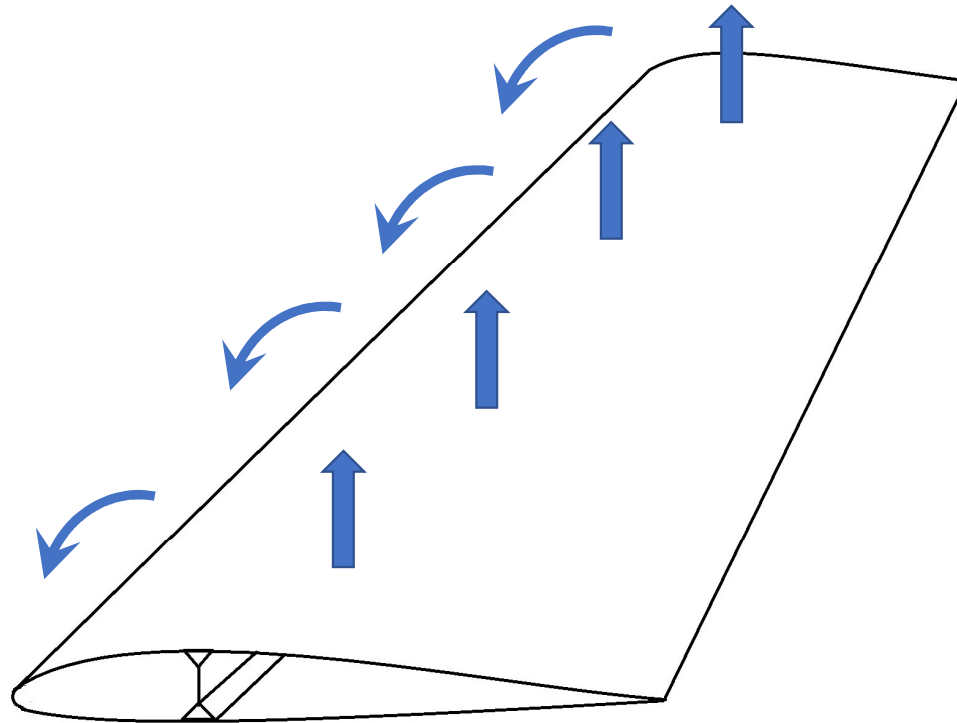
- Ścianki przenoszą siłę tnącą.

Konieczne są warstwy o zbrojeniu $\pm 45^\circ$

Skrzydło – konstrukcja półskorupowa

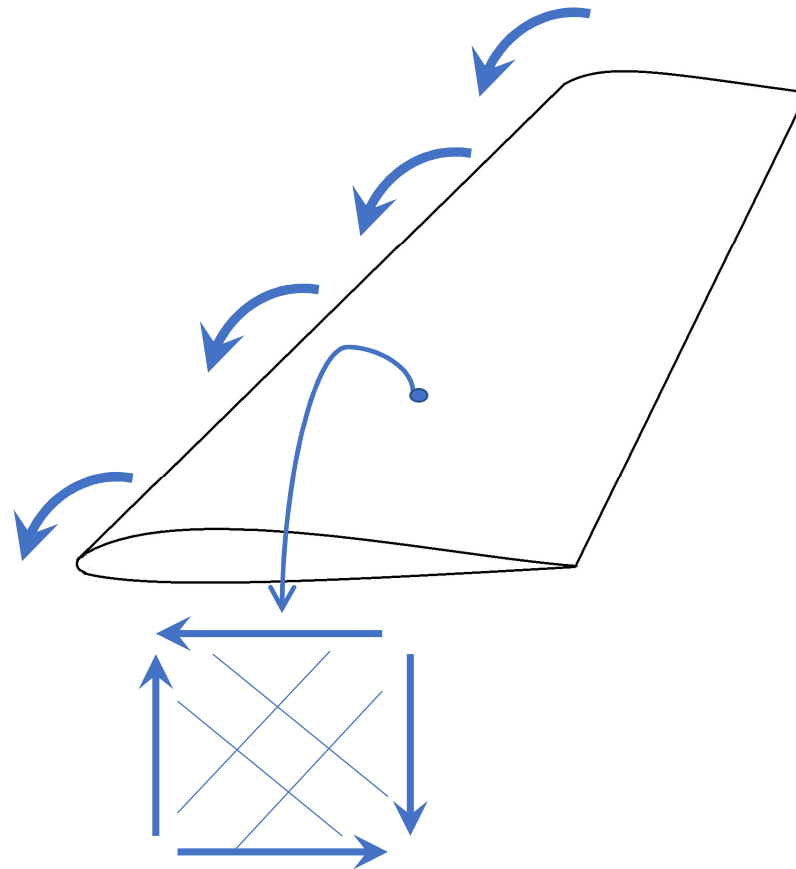
- Pokrycie skrzydła przenosi moment skręcający.
- Pasy dźwigara przenoszą moment gnący.
- Ścianka dźwigara przenosi siłę tnącą.

Skrzydło – konstrukcja półskorupowa

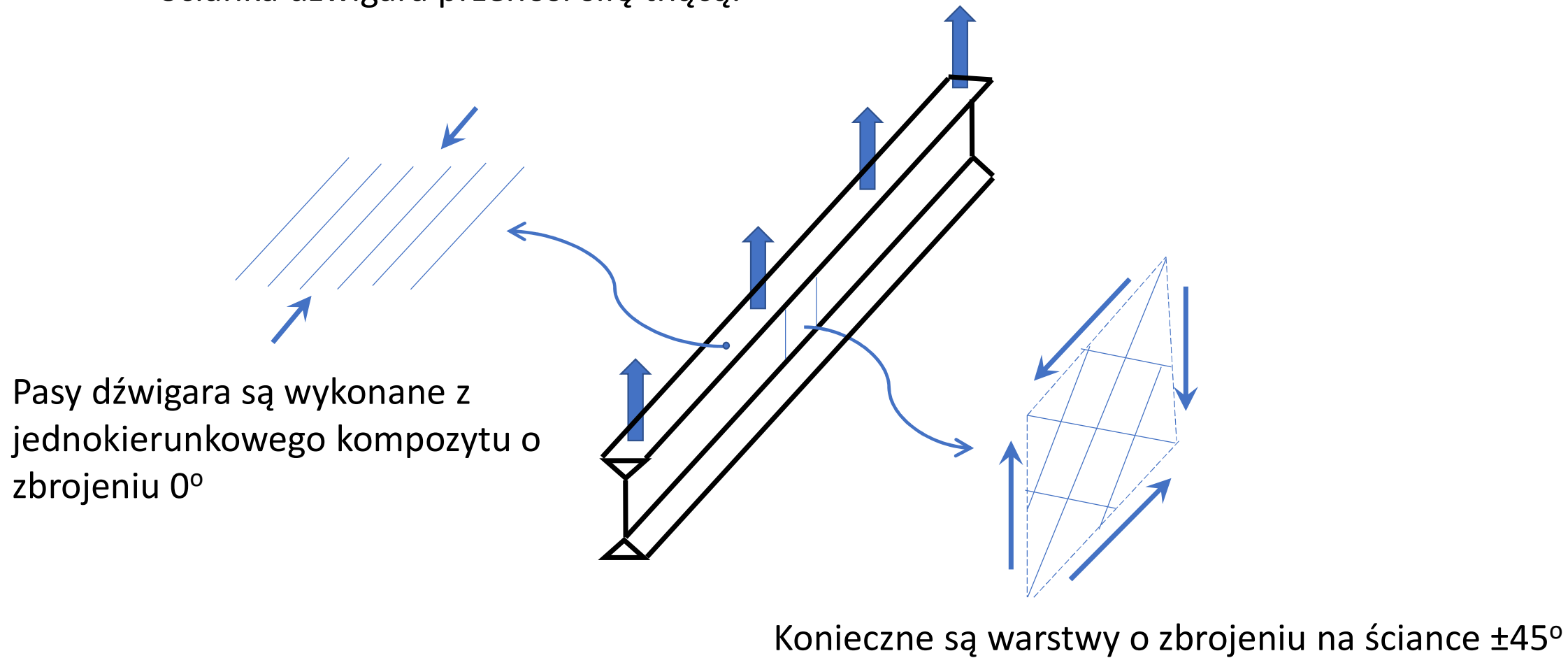
- Pokrycie skrzydła przenosi moment skręcający.

Konieczne są warstwy o zbrojeniu $\pm 45^\circ$

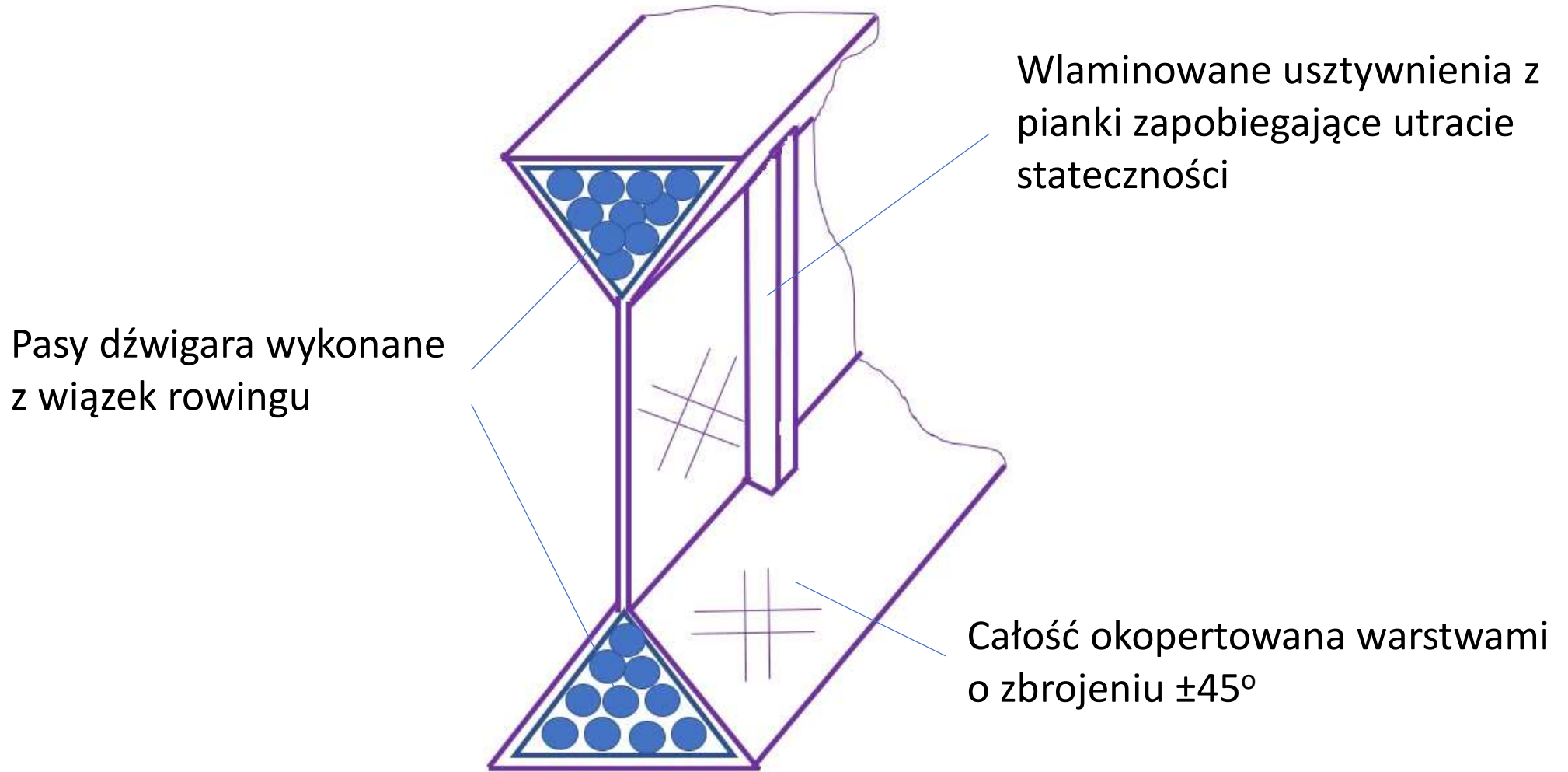
Skrzydło – konstrukcja półskorupowa

- Pasy dźwigara przenoszą moment gnący.
- Ścianka dźwigara przenosi siłę tnącą.

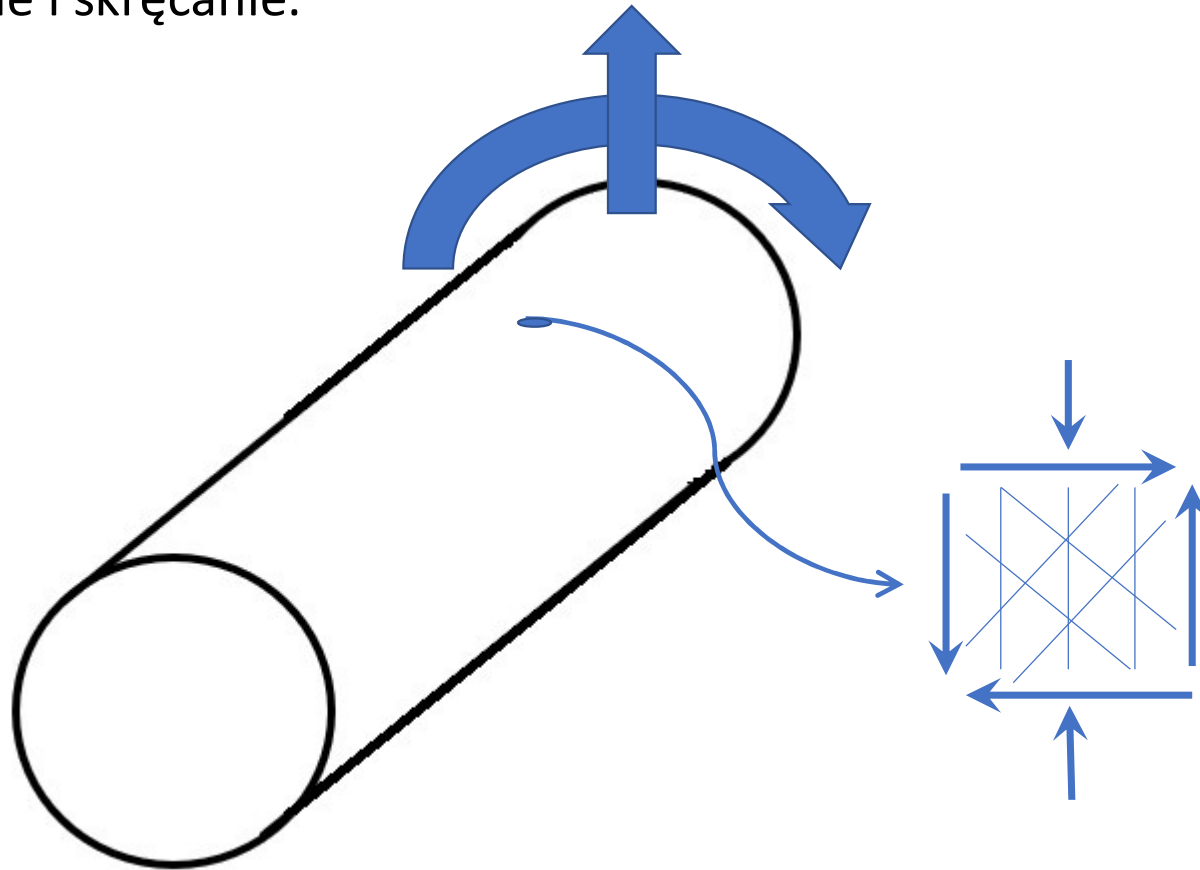
Skrzydło – konstrukcja półskorupowa

Typowa budowa dźwigara

Kadłub

Kadłuby wykonane z kompozytów włóknistych stosuje się zazwyczaj konstrukcję skorupową, tzn. pokrycie przenosi zginanie i skręcanie.

Konieczne są warstwy o zbrojeniu $\pm 45^\circ$ i 0°

Konstrukcja przekładkowa

W przypadku pokrycia konstrukcji skorupowych i półskorupowych często przed zniszczeniem materiału przez zbyt wysokie odkształcenia lub naprężenia występuje utrata stateczności.

Dla zwykłej płyty kompozytowej sztywność zginania jest równa:

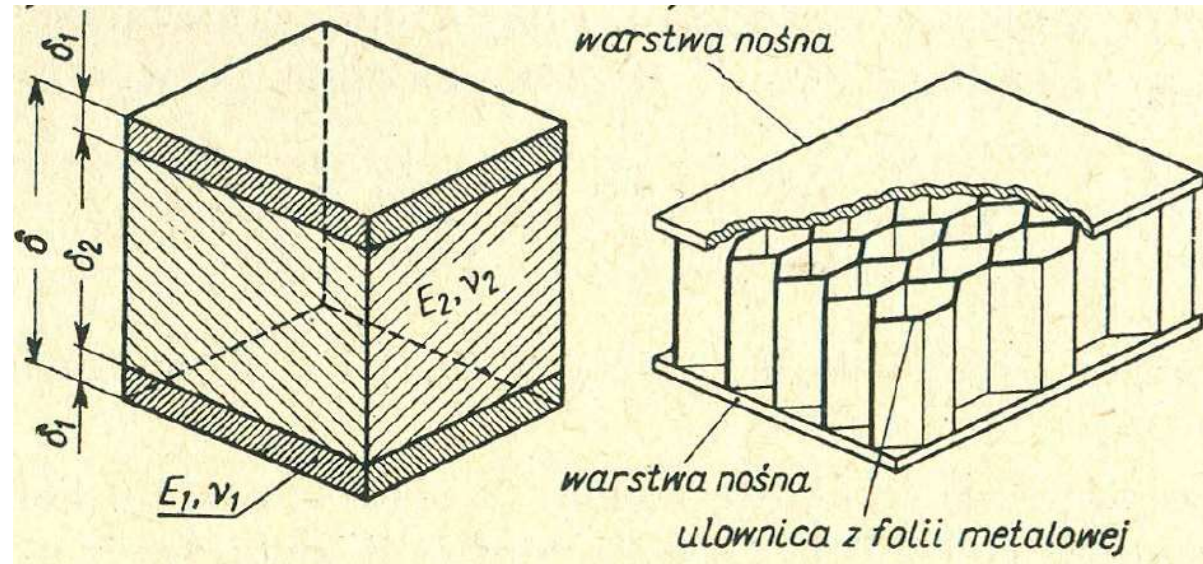
$$D = \frac{E\delta^3}{12(1-\nu^2)}$$

Dla płyty przekładkowej ta sama sztywność jest równa:

$$D = \frac{E_1\delta_1\delta_{\acute{s}r}^2}{2(1-\nu_1^2)}$$

Gdzie

$$\delta_{\acute{s}r} = \delta_1 + \delta_2$$

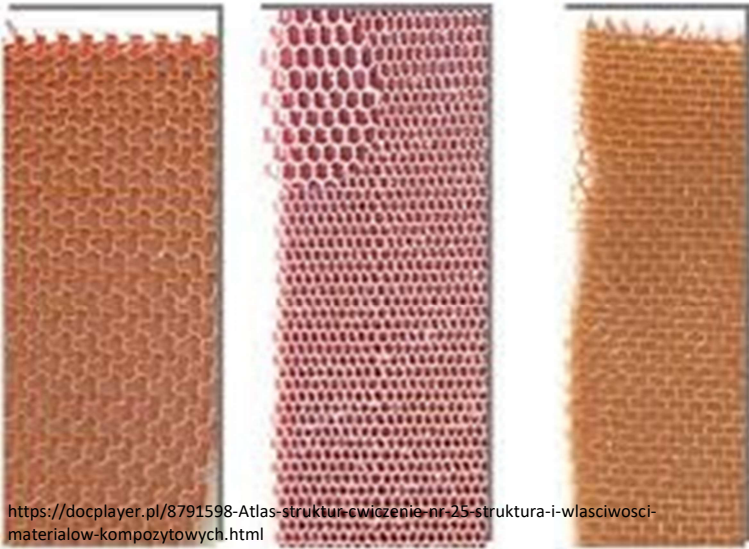

Z. Brzoska, Statyka i stateczność konstrukcji

Zatem jeżeli do kompozytu o grubości 1 mm dodamy wypełniacz o grubości 5 mm, to zwiększymy jego sztywność ponad 90 razy!

Konstrukcja przekładkowa

Materiały stosowane w strukturach przekładkowych jako wypełniacz:

Nomex nasączony żywicą

Pianki poliuretanowe

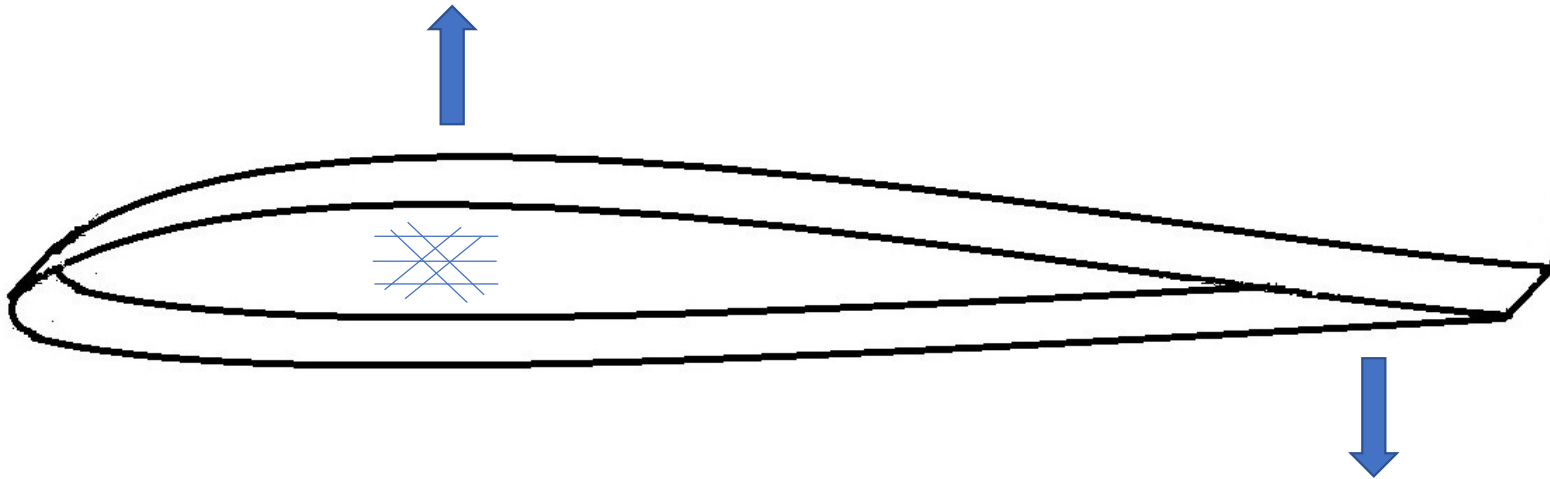

Balsa

Konstrukcja przekładkowa zastępuje podłużnice i wręgi.

Żebra i wręgi

W konstrukcjach skorupowych i półskorupowych żebra i wręgi służą najczęściej do wzmocnienia przekrojów, w których wprowadzane są obciążenia skupione (żebra siłowe) oraz jako elementy zamykające przekroje końcowe (żebra zamykające). W związku z tym przenoszą one zginanie.

Warstwy o zbrojeniu $\pm 45^\circ$ przenoszą siłę ścinającą, a warstwy o zbrojeniu 0° przenoszą moment zginający.

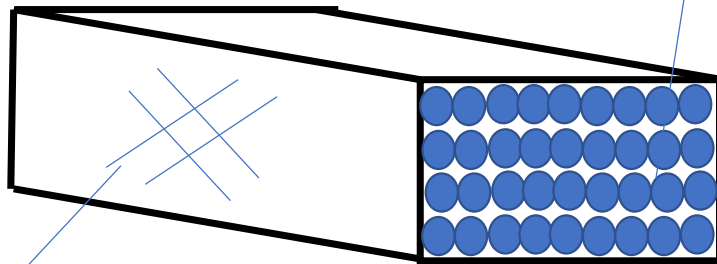

Goleń

<https://archiwum.sallegro.pl>

Wiązki rowingu
o zbrojeniu 0°

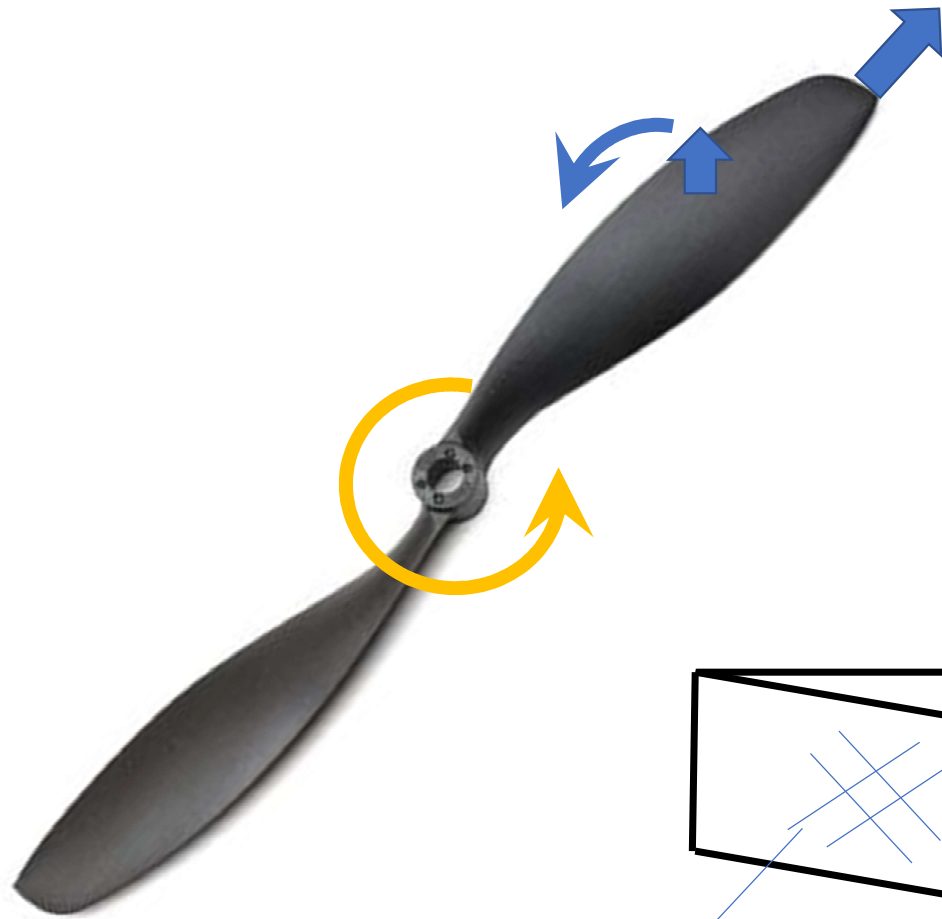
Okopertowanie o
zbrojeniu $\pm 45^\circ$

Zbrojenie 0° przenosi naprężenia normalne od zginania.

Okopertowanie $\pm 45^\circ$ przenosi naprężenia ścinające od siły tnącej i ewentualnego skręcania.

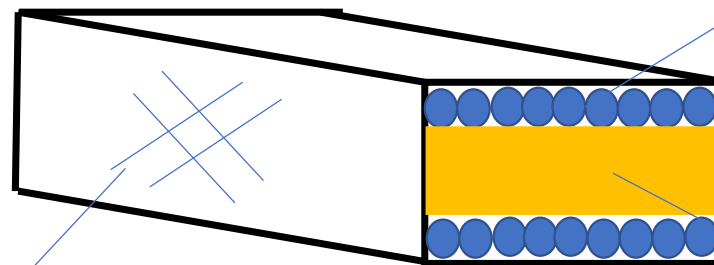

Śmigło

Zbrojenie 0° przenosi naprężenia normalne od zginania i rozciągania.

Okopertowanie $\pm 45^\circ$ przenosi naprężenia ścinające od siły tnącej i momentu skręcającego.

Wiązki rowingu o zbrojeniu 0°

Opcjonalny rdzeń z pianki zmniejszający masę

Okopertowanie o zbrojeniu $\pm 45^\circ$

Wnioski

1. Obciążenia działające na konstrukcję da się rozdzielić na obciążenia powodujące powstanie naprężeń normalnych (moment gnący) i naprężeń ścinających (siła tnąca, moment skręcający).
2. Naprężenia normalne przenoszą warstwy o zbrojeniu 0° , a naprężenia ścinające o zbrojeniu 45° .
3. W związku z tym większość elementów konstrukcji powinna zawierać warstwy o zbrojeniu 0° i 45° w odpowiednich proporcjach.
4. Oczywiście można stosować również inne kierunki zbrojenia, np. 30° lub 60° . Wtedy przenoszą one częściowo naprężenia normalne i częściowo naprężenia styczne. Może to prowadzić do redukcji masy, np. jeżeli częściowo obciążone warstwy 0° i 45° dało by się zastąpić jedną warstwą 30° .